

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 155. szám, Gergurov-féle házban, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmegyei nemzeti párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Felélős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 85 kr.

Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

Felhívás a választó polgárokhoz.

A bácsmegyei nemzeti párt elnöke, Szemző István ur következő figyelmeztetést intézte a megye választó polgáraihoz:

Tisztelt uram!

Miután pártunk sikeres működésének első alapfeltétele, hogy mindazok, a kik a párthoz tartoznak a képviselőválasztók névjegyzékébe felvétessenek, a mire a mai politikai helyzetben kettős kötelességem törekedni, kérem legyen szíves hatáskörében oda hatni, hogy minden egyes választó adóját a múlt évre április hó 15-ig megfizesse.

Zombor, 1896. márczius 26-án.

Hazafiui üdvözléssel

Szemző István,
pártelnök.

A soproni mamelukok.

Sopron mamelukjainak nincs inyére a szólásszabadság s azért föliratot intéznek a képviselőházhoz, hogy vessen gátat a szabad vélemény-nyilvánításnak.

Ezt a föliratot megküldötték az ország minden törvényhatóságának — a többi közt Zombornak is.

Itt azonban a városi tanács — mint állandó előkészítője a tárgyalandó ügyeknek azt az indítványt terjesztette elő, hogy tétessék az ügy ad akta, vagy egyszerűen vétessék tudomásul a furcsa szándék — a nélkül, hogy a város azt magáévá tenné.

Igen helyesen járt el ekkép az állandó választmány, mert ellen esetben olyan vihart idézett volna föl a közgyűlési teremben, — még pedig nem egyedül ellenzéki részről, hanem a kormány-párt függetlenebb elemei részéről is, a milyent ritkán lehet ott látni és hallani.

De véleményünk szerint ez nem volt elegendő. Az e féle reakezionárius kísérletet önérettel kell visszautasítani s a visszautasításnak megfelelő alakban kell jelentkeznie. — Nos — ez nem történt. S miért nem? Mert az ellenzék elmulasztotta szokott értekezletét a közgyűlés előtt megtartani, illetve mulasztás történt.

E nélkül bizonyára akadt volna olyan szónok, a ki méltatta volna megérdemelt szavakban a soproni mamelukok utálatos törékvését.

De post festa — miért hozzuk föl ezt?

Mert Zombor sz. kir. város ma már a leghazafiasabb s legfüggetlenebb városok niveauját érte el. Ma többé nem számíthat rá se a reakció, se a mameluk-ság. Nem rendelkezik vele a kormány, s nem irányítja tetszése szerint a főispán.

E szép dícséretes magatartás azt a további kötelezettséget rója reánk, hogy azt minden alkalommal dokumentáljuk. Kell, hogy országsgazgszerre tudomásul vegyék Zombor szab. kir. város hazafiaságát. Mert nagyobb érdemünk van ebben, mint ama városoknak, melyek homogen elemeket tartalmaznak, holott nálunk heterogén elemek hazafias egysülése nyújtotta a lehetőséget arra, hogy a mameluk-ság jármát lerázzuk nyakunkról.

Ezek a heterogén elemek egy gyupontban: a magyar állam-eszméhez való hűségben forrnak össze, s ez az, mi dícsőitendő s ország-világ előtt dokumentálandó.

Ez itt a nemzeti párt érdeme, melyen kívül más országos párt ily eredményt el nem érhetne.

Erre joggal vagyunk büszkék, s joggal hivatkozunk.

Füredi Károly jövedelme a tizenhetes páholyból számítgatva.

A háboruban az ellenség erejének és mozdulatának a kikémlésére gyakran használják fel a magaslatokat.

A hegyeket, a dombokat, a fákat, mint-ha a természet rendelte volna erre a célra. A léghajókat az emberi furfang eszelte ki ilyen esetekre.

Abban az örökös harcban, a melyet a zombori színügyi bizottság és a színigazgatók viselnek egymás ellen, szintén üdvös ismerni a hadviselés fufangjait. Gyakran olyan meglepetésekben részesülnek ott a hadviselő felett, hogy akármelyik guerillaharcznak is dícsőségére válnék. En a télen a tizenhetes páholyból tekintetem át azt a vidéket, a melyen az ellenfél életének a forrásai fakadoznak.

Nagyon szűk egy ország. Van 21 három forint 50 kros, 4 négy forintos páholya, 30 egy forintos, 60 nyolcvan krajczáros, 20 ötven krajczáros, 25 hatvan krajczáros, földszinti állóhelye, 45 harminc krajczáros karzati állóhelye. A földszinti állóhelyre legfeljebb 60 ember fér el, a karzati állóhelyre pedig úgy 40. A földszinti állóhelyeknek az ára 40 és 30 krajczár, a karzatiaké pedig 20 krajczár. De földszinti állóhelyekre 40 krajczáros jegyet nem vált soha senki. Ez azért van, mert ha valaki egy hatossal többet ad, akkor már állóhelyet kap a földszintre. A földszinti állóhelyekre csakis deákok és katonák járnak.

A színház összes helyeinek az árát összeadva 229 frt jön ki.

De tudni való, hogy az igazgató köteles kivétel nélkül minden este a rendőrségnek, az újságíróknak, a tüzoltóknak bizonyos számú ingyen jegyet kiszolgáltatni. A gyakorlat tizenhatra emelte ezeknek a jegyeknek a számát. Ezek átlag 80 kr-ával számítva, 12 frt 80 krral apasztják a színház bevételét. Ezen levonással 216 frt 20 krajczár marad a főösszeg.

Köz tudomásu ezenkívül, hogy Zombornak alig van karzati és állóhelyekre járó publikuma. Füredynek az egész idény alatt csak egyszer volt 20 frtnyi bevétel a karzatiól és az állóhelyekből együttvéve. Akkor, amikor Pataj Sándor doktorné lépett fel Langh Ö. baritonista javára. Ekkor voltak egyébiránt az egész télen a legtöbben a

15 évtől 50 évig terjedhető visszafizetés mellett

törlesztéses pénzkölcsönök

a legelőnyöseb feltételek mellett kaphatók gyors lebonyolítással

Az ingatlan és földhittel kölcsön intézetnél

Zombor, Kossuth-utca a takarékpénztár mellett. **Szlávy**-féle házban.

Jelzálog-kölcsönök

színházban. Egy estére ennél fogva sohasem számíthatni fel a karzat és az állóhelyek jövedelme gyanánt 20 frtnál többet. Az összes karzati és állóhelyek ára 36 frt 50 krajcár lévén, a 216 frt 20 krajcárból 16 frt 50 krajcár is levonandó.

A bérletszűnetes előadások maximális bevétele így 199 frt 70 kr.

Füredi az egész idény alatt összesen 75 előadás rendezett, még pedig 15 bérletszűnetest és 60 bérletet.

Ha mind a 75 előadást bérletszűnetben adta volna és ezen 75 előadás alkalmával a színház mindig úgy telve lett volna, mint a — hogy az Pataj Sándor doctorné fellépése alkalmával volt, akkor 14977 forintra rúgott volna a brutto jövedelme. A 15 bérletszűnetes előadás külön számítva 2995 frt 50 krajcár került ki.

A bérletes előadások jövedelménél ugyan azok a körülmények irányadók, mint a bérleteseknél. Csakis a páholyoknál van jelentékeny különbség. A földszinti ülőhelyek bérleteitől bizvást eltekinthetünk. Bérletszűnetek alkalmával a páholyok jövedelme 99 frt 50 kr, bérletben pedig 77 frt. Ezt a különbséget figyelembe vévén, kiderül, hogy bérletes előadások alkalmával a legkedvezőbb esetekben sem rúghat a színház jövedelme egy este 187 frt 20 kr-nál többre.

Ha Füredi mind a 75 előadást bérletben tartotta volna és a színház mindig tele lett volna, akkor a 75 előadás 14040 frtot jövedelmezett volna. A bérletszűnetes előadásoktól eltekintve 60 bérletes előadás magában is 11232 frtot hozhatott volna. Ehhez hozzáadva a 15 bérletszűnetes előadás 2995 frt 50 krnyi jövedelmét, a 75 előadás Füredynek 14227 frt 40 krt jövedelmezhetett.

Zombor város dicsőségénél még a nap sem ragyogna fényesebben, ha e számok a valóságot jelentenék. De még a napnak is vannak folttjai. Nézzük legelőször a bérletszűnetes előadások hézagait.

A 15 bérletszűnetes előadás közül a „Kis hősösg“-nek és a „Boszorkányvár“-nak egészen üres háza volt. A director alig vett be 60—60 frtot ez estéken. Így a 2995 frt 50 kr 280 frttal kevesbeddik és marad 2715 frt 50 kr.

Január 30-án a „Suhanc“ Berczik M. jutalomjátékai bérletszűnetben került színre. A jutalmazandónak a tiszta jövedelemből, osztalék fejében 12 frt jutott. Az igazgató 60 frtra rúgó átalányösszeget figyelembe véve,

ekkor a jövedelem 84 frt volt. Ekként az előadás alapul vett 199 frt 70 krnyi jövedelméből 115 frt 70 kr hiányzik. Így a bérletszűnetes előadások esetleges jövedelme a valóságban 2599 frtnak felel meg.

De levonandók a bérletszűnetes előadások jövedelméből azok a tiszteletdíjak is, a melyeket Füredi a vendégzereplő művészeknek fizetett. Ujházy kétszer lépett fel bérletszűnetben és kapott ezért 200 forintot, Serédi ugyanúgy 120 frtot; ez összesen 320 forint. Így 2279 frt 80 krajcár a maradvány.

De még ez az összeg is jelentékenyen apad, ha levonjuk belőle azokat az osztalékokat, a melyek a jutalomjátékok alkalmával, a szerződések értelmében, a tisztajövedelemből illetik meg a jutalmazandókat: Ferenczy ezen a címen 71 frtot kapott, Mézáros K. 81 frtot, Lackó Aranka 68 frtot, Berczik M. 12 frtot, Hidvéghy E. 78 frt. Lángh Ö. 88 frtot, Tuboly Clementin 50 frtot. Ezek az összegek együttesen 447 frtra rúgnak.

A 2279 frt 80 krből is eszerint már csak 1832 frt 80 kr marad bevételként.

Nem felelhet azonban, hogy a karzat és az állóhelyek még Ujházy és Serédi ittélékor sem teltek meg egészen. A legtöbb bérletszűnetes előadás alkalmával pedig csakugy tátongtak az ürességtől;

A 15 bérletszűnetes előadás így még akkor sem hozott 1832 frt 80 kr-nál többet Füredi konyhájára, ha a karzat, meg az állóhelyek is úgy túl voltak tömve mindig, mint Lang Ö. jutalomjátéka alkalmával.

Tekintsük most már a bérletes előadások anyagi hiányait.

Már megemlítettem, hogy bérletben 187 frt 20 kr. folyik be egy este a pénztárba akkor, ha a házi, amint mondani szokás, zsufolva van. Ennek az összegnek 60 szorosa 11232 forint.

De mennyi a tényleges bevétel?

1895. évi, dec. 17-én az „Agglegények“, 1896. évi január 14-én a „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát“, január 16-án a „Proletárok“, február 1-én a „Kis hősösg“ olyan őrés házak előtt kerültek színre, hogy alig volt 25 ember a színházban. Mégis a páholyok 77 forintot tevő napi bérleti összegben felül a többi helyekből 2/5 frtot számítva, a napi bevétel 102 frtot fog tenni. Ez az eredmény a 11232 frtba beszámított 187 frt 20 kr. napi bevételekkel szembe áll-

lítva, 85 frt 20 krnyi hiányt eredményez estenként. Először is tehát ennek a 85 frt 50 kr-nak négyszeresével, azaz: 340 frt 80 krral apad a 11232 frt. Marad 10,927 frt 20 kr.

Másodszor ismeretes, hogy 60 bérletes előadás közül legfeljebb 26 alkalmával teltek meg egészen a színház. Harminc bérleti előadásnál ennél fogva a 187 frt 20 kros, általam számított napi bevételből a valóságban csakis a páholy bérletekért befolyó 77 frton túli jövedelem fele tekinthető bevételnek. Ez pedig 55 frt 40 krnyi hiány egy este.

Ennek az 55 frt 40 krajcárnak a 30 szorosa ennél fogva, azaz: 1662 forint szintén levonandó a 10927 forint 20 krajcáról. Így pedig már csak 9265 forint marad.

Harmadszor tény, hogy a karzatnak és az állóhelyeknek csakis szombaton és vasárnap van publicuma. Ha annyi bevételt számítottunk ezen a réven ezekre a napokra, mint Lángh Ödön jutalomjátéka alkalmával, akkor a többi napokon befolyó karzati és állóhelyi bevételektől bizvást eltekinthetünk anélkül, hogy a tényleges jövedelem csökkeneténél. Ekkor pedig csakis 20 előadás alkalmával jövedelmezett a karzat 20 forintot. 40 előadás 187 forint 80 krajcárjából tehát ez a 20 frt levonandó. Ez pedig összesen 800 forintot tevén, 9205 forint 20 krajcár maradt.

Negyedszer levonandó ezen összegből az is, amit Füredi a vendégzereplő művészeknek fizetett. Ujházy egyszer lépett fel bérletben, a miért 100 forintot kapott; Serédi épígy 60 forintot, Molnár László 30 forintot, Levay Sárika 30 forintot, Boros Ferike 30 forintot vágott zsebre. Ez összesen 250 forint. Károlyi B. jutalomjátéka bérletben folyt le. A tiszta jövedelemből jutott neki 10 forint. A 250 frtal együtt így ismét: 260 forinttal apad a 8465 forint 20 krajcár. A maradvány most már 8205 forint 20 krajcár.

Ötödször kétségtelen, hogy egy 32 tagból álló társulat és 12 tagból álló zenekar eltartására, valamint 32 színházi lámpa olajjal való táplálására 50 forint naponként okvetlen szükséges. Füredi 1895. évi november hó 20-án jött Zomborba és 1896. évi február hó 27-én hagyta el városunkat. Így tehát összesen 100 napot töltött nálunk. Napi kiadásai tehát összevéve 5000 frtra rúgtak. Ezt levonva a 8205 forint 20 krajcáról maradt 3205 forint 20 krajcárja.

TÁRGA.

Rachel.

— Regény. —

(A „Z. és V.“ eredeti tárczája)

Írta: Kransz Bernád.

16

(Folytatás.)

— Nos hát, én édes Istenem, nincs ebben semmi különös sem, hadnagy ur; akkori időben épen nem tartozott a ritkaságok közé, hogy gazdag urfiak, előkelő gavalérok a Lévi Áhronhoz fordultak pénzért. Én mindenkit becsületesen szolgáltam ki és mindig azt hittem, hogy olyan gavalér embernek nem is lehet szíve ahhoz, hogy ilyen magamszerű becsületet embernek rosszat tegyen.

Az ön bátyja, Várnay ur, azután gyakran ellátogatott üzletembe és én mondatom, nagyon megkedveltem őt . . .

Nemsokára az asztalomhoz is meginvitáltam és én rövidlátó bolond, nem vettem észre, hogy a fiatalok tulajdonképen nem akkor láttak egymást először. — Nem vettem észre semmit, csak azt láttam, hogy bátyja nagy műveltségével, szelíd, megnyerő modo-

ránál fogva semmi esetre sem hozhat szégyent a házunkra. — — — — — Óh, de mennyire csalódtam. — — — — —

Egy év mult el már azóta, hogy a fiatal ember házamba járt és soha nem volt okom magaviseletében gáncoskodni vagy csak gyanuszkodni is. De ekkor megint úgy tetszett a Mindenhatónak, hogy próbára tegye lelki erősgemet és magához szólította szegény sógornőmet. Ezt a katasztrófát tartottam legalkalmasabbnak arra, hogy, amire már többször gondoltam is, de megvalósítani még sem mertem, hogy a fiatal embert a leánytól elszakítsam, távol tartsam.

A legudvariasabban fölkerétem tehát, hogy kímélje meg házamat tovább látogatásaitól, mert nem szeretném, ha a leány, aki most már egészen magára hagyatott, — habár tökéletesen bizom is becsületességében, jellemében — akaratlanul is hírbe keverednék. . . .

És a fiatal ember erre azzal felelt, hogy ő Rachel nélkül nem élhet, hogy ő leányomat szereti és a legkomolyabb szándéka őt nőül is venni. — Oh, en vendéget, és én elhittem, hogy egy Várnai Várnay nőül fogja venni a Lévi Áron fogadott leányát. . . . Az igazat megvallva, az

ön bátyja nekem igen sokkal tartozott; Várnay Károlynak sok pénz kellett és én adtam neki mindig, többet is, mint amennyi kellett, Várnay ur. — Hiszen nem lehetett, nem tudtam tőle semmit sem megtagadni. — Nagyon szerettem, mindent elhittem neki, vakon bízam benne. Ha úgy néhány átmulatott éjjel után beesett, álmos szemekkel, sápadt arczzal, kiszáradt ajkakkal, leverten, életuntan házamban megjelent és előttem kétségbeesztő helyzetét leplezetlenül feltárta, akkor én jobban szenvedtem, mint ő és legtöbb szánalmat érdemelt ez a szegény nő, oda bent. Ő vele érzett, vele örült és vele busult mindig. Láttam én ezt már régen; de sokkal jobban szerettem mind a kettőt, semhogy kivánságuknak csak egyszer is ellentállhattam volna. — — — — —

Beleegyeztem mindenbe. A fiatal ember továbbra is mindennapos vendég volt házamban és én türelmemel vártam, hogy ügyvéd vizsgáját leteszi és azután Rachellel egybe kel. . . De Várnay ur, higgye el nekem, hogy aki egyszer az ördög párnájára dől pihenni, soha sem kél az onnan többé föl. Az ön bátyja is nagyon neki adta magát a kártyajátéknak. Minden idejét a kártyaasztal mellett töltötte és én tudtam ezt és én nem is

Ehhoz hozzáadva a bérlészetes előadások tisztajövedelmét, Füredinknek 5037 frt a haszna volt a télen.

Az úgynevezett betett székeket nem számítottam. De ezzel szemben eltekintettem a hurczkolásdíj, jelmezjavítási költségektől. Kihagytam a tantiéme-eket és a szindarabok első előadásával járó egyéb kiadásokat.

Egyébként az esetleges számítási hibákra és nem sejtett kiadásokra, károkra még 1037 frt 20 krajczárt számítva, Füredinek 4000 frtnyi tisztajövedelmet és a season mindenesetre jövedelmezett.

De tessék ebből adósságokat kifizetni a beköszöntő nyári évad nyomorúságaira félretenni . . . Bizony szindirectorságból még nálunk sem lehet meggazdagodni.

Tagadhatatlan, hogy közönségünk szereti a színházat és tisztességben, szeretetben részesíti azokat, akik a legnemesebb eszmék hirdetésével keresik meg mindennapi kenyérüket.

De azért ez a 4000 forint még nem jogosít fel bennünket arra, hogy tudja Isten miféle műélvezetekről ábrándozunk és túlságos követelésekkel álljunk elő. Ha közönségünk nem nyert volna megfelelő egyenértéket azért a pénztárt, amit a színházra áldozott, akkor nem járt volna olyan szorgalmasan a színházba.

Azon a ponton már túlvagyunk, hogy csupa hazafias kötelességből támogassunk holmi koczaridirectorkat. Nálunk csakis az jár színházba, aki ott élvezetekre és megfelelő szórakozásokra akad. Így van ez már régóta. Jól tudja azt minden igazgató, hogy rossz előadások, gyenge színészek telt házat nem varázsolnak elő.

A zombori közönség érdeklődésével, szeretetével, ragaszkodásával halmozza el azokat a színészeket, akik az ő izlésének megfelelően játszanak és szorgalmasak.

Egyedüli bajunk a színház kicsisége. Csakis színházunk parányisága az oka, hogy városunkban a színészet éppen kulturális feladatainak nem felelhet meg. Erre a célra éppen még egyszer akkora színház kellene, mint a mostani.

Ha idegen anyanyelvű polgáraink színházba is akarnának járni, hogy magyarul tanuljanak, magyaros eszmékkel gazdagítsák szíveiket, nem tehetik, mivel nem kaphatnak nekik való helyeket a színházban. A zombori magyar közönségnek jéletszükségletévé

szüntem meg öt napról — napra kérni, sokszor fenyegetni is, hogy ha fel nem hagy a kártyajátékkal, hát én rám ne számíton többé; de nem használt semmit. Ő tudta nagyon jól, hogy én Rachelért mindenre képes vagyok, ami becsülettel megegyezik. . . . És mikor rendelkezésére bocsajtottam a szükséglet összegét, hogy becsületbeli tartozásait kifizethesse, akkor nyakamba borult, kasves apjának szólított és égre földre esküdözött, hogy nem ismer a föld kerekégén nálamnál jobb, tisztesebb embert és hogy többé soha sem fog kártyát a kezébe, hanem minden igyekezetét arra fogja irányítani, hogy kitűzött célját elérhesse és irgalmatlan halás lehessen. — — —

— Így ment ez, kedves hadnagy ur, 2—3 éven át. És ha csak egyetlen-egyszer nyert volna! De ő mindig vesztett, a szerencse soha sem kedvezett neki a játékkal; de annál jobban az én leányomnál. . . . Sokáig nem mertem magam sem a valóság után kutatni, az igazságnak szemébe nézni. Félttem, hogy olyan dolognak találnék nyomára jönni, ami talán életemet kerülhetne. — — —

(Folyt. köv.)

vált a színház. Saját helyéről le nem mondhat.

A fenforgó hiányok és bajok dacára dicsekvés nélkül mondhatjuk el, hogy színészi dolgokban legalább száz évvel előztük meg a jelen-kort. A tisztelt házban ellenzéki részről indítványozták februárban, hogy a vidéki színészet segélyezésére preliminált 10000 forintos tétel felemeltessék. A képviselőház kérvényi bizottságának az ülésén, a kedélyek megnyugtatóására maga a miniszterelnök jelentette ki, hogy a vidéki színészet segélyezésére az országgyűlés által megszavazott összegben felül is még tetemes összeget fog kieszközölni. Általánosan el van ismerve tehát, hogy Magyarországon a vidéki színészet segélyre szorul és szenved.

Mégis a mi közgyűlésünkön arról értesülhetett mindenki, hogy Zombor Kaliforniája a szintársulatoknak. Nálunk a directorok adósságokat fizetnek, nem pedig csinálnak. Hát még, ha a színház átalakítását keresztül lehetne vinni.

Csakhogy manapság minálunk így imádkozik minden érző kebel: „Villanyos világitás jöjjön el a te országod!”

Villanyos világitás!! Az aranjuzei szép napok minden gyönyörűsége, a törökök paradicsomának összes örömei, Kánaán valamennyi áldása eltörpül azzal boldogsággal szemben, amely a Te acéldegeiden át fogja elcsigázott valónkat körüllebegni. Fény, tiszta látóhatár, világosság kell nekünk.

Levezető árunk elviselhetetlen bűze, a száraz napok szellőinek szárnyain emelkedő porfellegek szemet és tüdőt gyilkoló gyalázatosságai majd idővel elenyésznek maguktól is. A város szívében, még a Trefort Ágost-utcában levő házakból is kiömlő, pöcegödörökbe való és mindent megfertőző folyadékok ártnak talán a fűge bokáknak? Csatornázás, köztisztaság, közegészség, színház-átalakítás, mely idegen föld gyermekei vagytok?

Kacagó.

Vidéki levelezés.

Bodrogh-Monostorszegh, 1896. ápril hó.

Magamis mindenkor ellenszenvvel viseltem az iránt, ha a hírlapok, a közügyek tárgyilagossá fejtegetése helyett, egyes személyek habakapásaival telítik meg hasábjaitkat és ezzel akarnak a hű előfizetőknek kedveskedni. — A napi sajtó nézetem szerint azon nemes czelnak szolgál halás eszközzel, hogy úgy a társadalmi életben, mint a közügyek terén netán észlelt botlásokat, viszásságokat és visszaéléseket felderítse és ez által azoknak orvoslását hathatosan elősegítse. — A sajtó minden tisztességes embernek rendelkezésére áll, az illendőség határain belül; de viszont nem foglalható az le egyesek által ama czélra, hogy másokban az önértetet, meggyőződést és szőíasszabadságot, éretlen pletyka dolgokkal előltsák.

Ezen lap márczius hó 29-iki számában „Monostorszeghi felelet” czim alatt x. y. z. jegy alatt, valamelyik benszülőtt, a fogadatlan prókatorság szerepére vállalkozván (a vele járó díjat bőven utványozom) nemes hévvel védi az „Olvasókör”-t és a község képviselő-testületét.

A „Zombor és Vidéké”-nek márczius hó 22-iki számában én az „Olvasókör”-nek hazafiatlan gondolkodásra valló német „Diament” előadását róttam meg, a mely tényt, mely minden igaz magyar polgárt mód nélkül felháborított — holmi „Schöne Helene” stb. sületlen s egyáltalán érthetetlen élcelelésekkel nem lehet már kireparálni.

Hogy az „Olvasókör” hazafias „volt”,

azt igen jól tudjuk, hogy jövőben ismét az lesz, azt örömmel vesszük tudomásul; de, hogy a jelenben és pedig gyors egymásutánban a legskandalózusabb, nemzetellenes scénák fordultak elő azokkal ép, kik a magyar hazafiságot csakis külső máznak használva merő érdekből verik mellüket, azt is mindnyájan igen jól tudjuk.

Vagy elfelejtette már x. y. z. ur, hogy minő arczipiritó jelenetek játszódtak le a márczius 15-iki társasvacsora alkalmával.

Es ezt nevezi ön magyar érzelmenek!

Kemmer veiter! . . .

Másod sorban én a képviselőtestületnek csakis azt ajánltam s ajánlom most is, hogy a kántorválasztásnál ne személyeskedő motívumok, hanem csakis a pályázók törvénykivánta kvalifikációja vezéreljék.

Miután pedig a pályázók közül, eddig-elő csakis Tuster Ignác tanítónk bir a megkivántató — és pedig — kitünő kvalifikációval, igen természetes, hogy egy korrektil megejtett választás esetén, kizárólag csakis ő választható meg. — Ezen kijelentésben jóslást, vagy propaganda csinálást, csakis a telhetetlen, kaján irigység bir konstatalni.

Hogy Tuster tanitót dicshymnusok nélkül is jól ismerik ezt tudja minden intelligens gondolkodni tudó ember; de viszont x. y. z. urat dicshymnusok daczára is a maga értéke szerint tudja becsülni még a nem intelligens elem is; — ezt is nagyon jól tudjuk.

Ép így áll a vegrehajtó választás is. — Nem a jóslás, hanem a méltányosság kész-tett felszólalásra.

Né akadjon meg x. y. z. ur a más ajtóküszöbe előtt heverő szalmaszálon, midőn a saját küszöbe előtt levő toronymagasságú bűzös trágyadombot nem akarja észrevenni.

Én levelezői kötelezettségemnek ezennel is hiven fogok megfelelni, melynek teljesítésében sem x. y. z.-ek, sem pedig az abc összes betűi mögé rejtőző talmi hazafiak nem fognak megakadályozhatni, — pláne megfélemlíteni.

S ezzel én is befejeztemek tekintem a polémiát.

Hunyor.

Uj-Szivacz 1896. márczius 29.

Hiába, az idő mulik mi felettünk is, de el mondhatjuk, hogy nyomokat hagy maga után. — Nem tűnik el nyomtalanul sem a tél, sem a tavasz, — nyár és ősz. Az elmúlt tél is községünkben vig-élettel telt volt, úgy látszik a tavasz hasonlóképen indul. — Alig szabadult ki közönségünk a szobából, alig kezdte feledni a szobai szórakozást, már is megérkezett az első fecske, hogy hirdesse azon idő elérkezését, mikor a szobán kívül is lehet már szórakozni, e fecske a „Richter”-féle czirkusz. — Megnyitó előadását, szép időben óriási közönség előtt tartotta meg, de úgy látszik nem volt mind a mellett szerencsés az idő megválasztásában, mert a második előadását tönkre tette a szombat d. u. megkezdődő esőzés, mely azóta szünetlenül tart. — Sajnálja is az egész közönség, hogy a nagy társulata nézve zátony községünk, hol bizony ily idő mellett semmi jót nem várhatnak. — Társulatuk pedig igen szépen van összeszedve — ügyes, jól szórakoztató előadást nyújtottak.

Az eső nem riasztotta vissza az iparosokat, hajcsárokat, hogy portékaikkal szerencsét ne próbáljanak, már a tegnapi nap délutánján hosszú kocsisorok, nagy falkában állatok jelezték, hogy holnap országos vásár lesz. — Szokatlan nagy számban érkeztek a vásárosok, nem sok reményt lehetett arcaikról olvasni, de mégis remélték, hogy az eső csak eláll; bizony csalódtak, mert ez folyton esik, az ő szomorúságukra, gazdáinknak pedig örömére. — A kedvezőtlen idő daczára nagy tömeg verődött össze, a kereslet, különösen a sertések és juhok után volt élénk, ezekből sok el is kelt. — Hanem általánosan bizony szomorú arccal oszoltak az ide sereglettek. — Mi is, kiknek a vásár rendszerint élvezetet szerez, most erről le kellett, hogy mondjunk t. i. nem láthatunk a sok tarka szerb és magyar leányt a vásárra menve nagy csoportokba verődni.

Élénkül lassan-lassan községünk, ha minden elmuló évben úgy haladunk, mint a hogy most megindultunk, ugy e két összepített község nemskára várossá lesz ennek legközelebbi akadályá az, hogy nincs vasút! Hihetőleg mostanában nem is lesz, a „Haas és Deutsch“ czég liquidál. — Pedig de jó volna, ha nem többet, legalább annyit tudni, hogy mikor fog futyulni?

Politikai életünk jelenleg pang, bár télen sem nagyon élénk, hiába a mi németjeink e czélra nem alkalmas médiumok. — Itt oly dolgok, amikért másholban zajognak, korteskednek, a legnagyobb csendben folynak le. — A munka annyira elfoglalja őket, hogy nem hallgatja senki az egy-két szocialista vezér dühös kifakadása. Hanem készülöben van valami, mert néhány szocialistánk felment Budapestre, hogy teljesen megismerkedjék eme szeritűk nemes eszkékkal, hogy majd májusban zászlójuk alatt demonstrálhassanak. — Hisszük azonban, hogy ezen szerencsétlen eszme el fog aludni.

—r.—a.—

Topolya 1896. márczius 29.

Szenzációt keltő halálhíradás Városunkban általános feltűnést és megdöbbenést keltett Győri Jánosnak városi képviselőnek és a község egyik leggazdagabb földbirtokosának hirtelen halála. Győri egy családi ünnepély alkalmából előző este nagy vacsorát adott, a melyen ugyancsak volt dinom-dánom. Másnap reggel arra ébredt fel a gazda, hogy fájdalmas szurást érez a hátán, mindamellett vidám és fürge volt. Lement a hetivásárra, s ott néhány szomszédjával betért a vendéglőbe és bekebelezett jó néhány pohár sört. Az ebéd is fölötté jól ízlett Győrinek, a hátában érzett fájdalom azonban nem akart megszűnni. Már boszus is volt és leküldött a borbélyához, hogy jöjjön el és köpölyeztesse meg. A borbély megjött és minthogy Győri biztatta, hogy csak jól húzza meg, mert az ezeg teste ég, — a mellére és hátára 13 köpölyt helyezett. A fölötté nagy vérveszteség következtében Győri egyre gyöngébb lett, de nem szót, végre egészen elhalványodott és egy halk sikolylyal alétan összerogyott. Mire orvos a helyszínre érkezett, Győri már, — ki még alig 45 éves és igen erős testalkatú ember volt — meg volt halva. — A

szabadkai kir. törvényszék a holttestet felboncoltatta és a borbély ellen, kinek köppölyözésre engedélye nem volt, fenyítő vizsgálatot indított.

A készülő kiállítás.

Tanítók és tanulók a kiállításon.

A kereskedelemügyi miniszter és a vállás- és közoktatásügyi miniszter együttesen nagyszabású akciózt indítottak meg, hogy Magyarország minden tanítója és minden tanulója szegény és gazdag egyaránt, mint a tanyai iskolák parasztyerekei és tanítói részesei lehessenek a nemzeti ünnepnek s legalább egy pár napig megnézhessék az ezredéves kiállítást. Olyan kedvezményeket biztosítanak, olyan könnyebbségeket szereznek s olyan messzenyuló apparátussal szervezik az egész akciózt, hogy Magyarországon bizonyára nem marad egyetlen tanító és tanuló, ki föl ne kerülne a hat hónapban belül a fővárosba.

A tanulók felrúdlásának szervezése a következőképpen történik: A vallás és közoktatásügyi miniszter elrendeli, hogy a fővárosban az iskolai szünet június 15-ikén kezdődjék és szeptember 15-éig tartson. A főváros nagyobb iskoláit erre az időre kizárólag a tanulóifjuság számára lakásoknak rendezik be, még pedig berendeznek ilyen lakásokat: az V. kerületi gimnáziumban, az V. kerületi reálisiskolában, a VI. ker. reálisiskolában, a VII. és VIII. kerületi gimnáziumban és a református gimnáziumban. A lakásokat vállalkozókkal rendeztetik be, akikkel most folynak a tárgyalások. A tanulóknak semmi egyebet nem kell fizetniök, csak a a takarításért egy csekélységet és a butorok kopásáért valamit. Az ellátást a tömegesen felrúdló tanulók, akiket mindig a tanárok vezetnek, a kiállítás területén kapják, reggelit, ebédet és vacsorát. — Hozzáértő vezetőkről az országos tanáregyesület gondoskodik. A vasutak is tetemes kedvezményeket nyújtanak. A tanulók második osztályon III. osztályu jeggyel jöhetnek, a harmadikon feláru jegyekkel. A kedvezményeket mind egybevetve egy tizesztesdős-nél korosabb tanuló, aki tehát mindenütt felnőtt számba megy, három napi budapesti tartózkodása, beletudva az utazást, a lakást, élelmet, belépő jegyeket, körül:

a XIV. zóna-távolságból	10 forintba
a VIII. „ „	7.50 „
az I. „ „	4.30 „

Még olcsóbb a népiszkolai tanítók, a tanyai iskolák tanulóinak ellátása. Ezek a barakkokban laknak s ott kapnak ellátást. A utjok pedig két napi tartózkodással a XIV. zónába eső helyekről se kerül többé, csak 3 forintba. Száz tanulóinak a felhozása a legtavolabb vidékekről se jár több költséggel, mint 300 forint.

A legnagyobb kedvezményt pedig azok a tanítók élvezik, akik csekély fizetésért dolgoznak évszámra, s akik talán egyáltalán nem jöhetnek fel a milleniumi kiállításra. A kereskedelemügyi és a vallás és közoktatásügyi miniszter együttesen intézkedtek, hogy a tanítók, akik 400 forintnál nagyobb évi fizetést nem kapnak (pedig a vidéki kisebb iskolák tanítói ezerszámra mind ebbe a csoportba tartoznak) teljesen ingyen jöhessenek fel a kiállításra. — A tanítók ösz-

széirásával, a kirándulások szervezésével és beosztásával a tanfelügyelők vannak megbizva.

Amerikaiak a kiállításon

Az amerikai magyarok olyan hazafias buzgósággal fáradsnak a tömeges átrúdlások szervezésével, hogy már legalább egy nagy kirándulás biztosítottnak tekinthető. Ez a közel ezer főből álló társaság május végén indul el Amerikából az Augusztus Viktória hamburgi gyors gőzöszön. Bécsig vátuson utaznak az amerikaiak, onnan a Dunán le ismét hajón. A június közepére eső koronázó ünnepeken az amerikaiak itt akarnak lenni. Ugyanerre az időre esik az Egyesült Államok alapító ünnepe: június 14-ike. Az átrúdló amerikaiak ezt a napot a Margit-szigeten akarják nagy lakomával megünnepelni.

A kiállítás versenypályája.

A milleniumi torna- és versenytér néhány nap mulva már teljesen készen lesz a Stefáni-ut és a lóversenytér közé elő területen. — Különösen nagy munkát adott a telep kiegyenlítése, mert egész kis dombokat kellett lefordani és valóságos völgyeket betemetni. — A fordulók és hajlások megkonstruálása is nehéz feladatot adott Strasser Urlik műépítésznek, az országos sportbizottság tagjának, aki ezt a feladatot olyan sikeresen oldotta meg, hogy a milleniumi versenytér szakértők már most a kontinens legjobb pályájának mondják, — sportkörökben mozgalom indult meg, amely azt óhajtja keresztülvinni, hogy a versenypályát a kiállítás után is hagyják meg s hogy Budapesten ne csak a lóversenyeknek, hanem az ember-sportnak, valamint az országos torna-versenyeknek is legyen megfelelő helyük. A tribünöket 34.000 frt költséggel építik s a teljesen biztos nézőhelyeken kívül megfelelő öltözők, pihenők is lesznek, valamint társalgó szobák, dörzsölő és fürdő szobák stb. Nagyon pompás lesz a nézőtér legkiválóbb helyén az udvari páholy. Az új versenytér rendezendő versenyek közül már eddig biztosítva van:

1. A tanulóifjuság országos tornaversenye június 8-dika és 15-dike közt, két-egymásután következő nap délutánján.

2. A magyarországi tornaegyletek szövetségének versenyein két egymásutáni napon ugyancsak június 8. és 15-dike között.

3. Nyolcz atléta-verseny és pedig az eddigi megállapodások szerint május hónap 3., 17. és 31-én, június 7., 28. és 29-én, július hónap 12. és 26-án, augusztus 20. és 23-án (egy országuti versenynyel kapcsolatban) szeptember 6., 8. és 27-én, összevéve tehát 25 verseny.

Képzőművészek a kiállításon.

A kiállításon kiváló szerep jut majd a képzőművészek csoportjának, melynek az lesz a feladata, hogy a többi európai nemzetekéhez képest az aránylag fiatal magyar művészetet lehetőleg a maga egész teljességében és fejlődésének mai napig elért legmagasabb fokán mutassa be a közönségnek. Hogy a magyar művészek mennyire átéreztek, a maga egész fenkölségében, ennek a feladatnak nagy horderejét, kitűnik abból, hogy alig akadt számottevő magyar művész, aki az ezredéves kiállításban részt nem venne. Abban a helyzetben vagyunk, hogy ugy

nagyjából tájékozhatjuk az érdeklődést az ránt, hogy vajjon minő auspiciamok közt közeledtünk a kiállítás megnyitása felé. Eddig érkezett összesen 310 bejelentés s be van jelenve 1301 mű, amelyekből 1229 a tíz éven belüli, 72 pedig a retrospektív osztályra esik. A bejelentők közt szerepel 261 festőművész, 1076 művel, 40 szobrászművész 160 művel. Sokszorosító művész 65 művel. A bejelentett művek közül 314 mint magántulajdon van bejelentve.

A retrospektív osztály, mely arra lesz hivatva, hogy a magyar művészetnek a század elejétől 1885-ig való fejlődését bemutassa, a még élő művészek által, régibb keletű műveik közül bejelentett 72 műtárgyban kívül felöleli még azt az elhalt művészek alkotásaiból összeállított gyűjteményt is. Ez az osztály előreláthatólag 180 — 200 érdekes műtárgyból fog állani.

A mi a tíz éven belüli osztályt illeti a bejelentett 1229 műtárgy közül be fog érkezni vagy 1100 s ha ezekből a jury 2—300 at vissza is utasít, még mindig marad 7—800 műtárgy.

Különösen érdekesnek ígérkezik az egyházi hatóságok, megyék és városok megrendelése, melyek a magyar történelemből vett kimagaslóbb események művészi ábrázolásával fogják a millenáris évforduló emléket megörökíteni. Ha ehhez még hozzáveszük, hogy a n.építészek közül több mint 40-en jelentették be részvételüket és hozzávetőleg 600 négyszögmeternyi területet foglaltak le, úgy röviden tájékozást nyújthatunk az iránt, hogy az ezredéves országos kiállítás képművészeti osztálya hogy és miként fog résztvenni az ezredév megünneplésében.

Városi ügyek.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a 148 lánéból álló ugynevezett „csónoplai járásföld” 230 drb szarvasmarha legeltetése céljából egy szarvasmarha után fizetendő 10 fnt, és a legelőt használó két éven aluli borjú után 5 fnt legelődíj mellett a közönség rendelkezésére bocsájtatik.

Felhívattak tehát a szarvasmarha-tulajdonosok, akik jószagaikat a mondott földken legeltetni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a megállapított legelődíj lefizetése mellett folyó évi május hó 1-seje előtt a hazipenzárnál bejelentésük, és a nyerendő elismervényt az ellenőrzéssel megbízott városi csösznek adják át.

Politikai hírek.

Két község közös képviselőtestületi ülése. Érdekes közigazgatási ügyben hozott a belügyminiszter nemrég elvi jelentőségű határozatot. Két külön község képviselőtestülete együttes ülésben az egyik község jegyzőjét bizta meg a két község által bérlet fogyasztási adónak a kezelésével. A vármegye föloldotta a határozatot s a főszolgabíró utasította, hogy a két község közt a fogyasztási adóra nevezé fönálló viszonyt állapítsa meg s a várható jövedelem arányában a fogyasztási adókezelő díjazását külön-külön határoztassa el a községgel. A megyei határozatot, mely ellen mindkét község fölébebezt, helybenhagyta a miniszter annak kijelentésével, hogy kö-ségi képviselőtestületek együttes ülések tartamára csakis akkor, ha körjegyzőséget képeznek s akkor is csak a törvény (1886: XXII. t.c.zikk 83. §.) által megjelölt esetben vannak jogosítva.

Az államvasuti hivatalnokok öröme. Már említettük, hogy Dániel Ernő kereskedelmi miniszter rendelete folytán az államvasuti hivatalnokok május elsején kettős hónapi fizetést fognak kapni. Ludvig Gyula elnökgazgató már most — mint értesültünk — kiadta az államvasutak tegnapi megjelent hivatalos lapjában az erre vonatkozó körrendeletet. E rendelet szerint a kedvezményben a m. k. államvasutak valamennyi évi fizetéssel alkalmazott hivatalnokai, altisztjei és szolgálya részesei. Az intézkedés keresztülvitelére nézve úgy intézkedik az elnök-gazgató rendelete, hogy a szolgálati utasítás illeto szakaszának módosítása mellett az eddig utólagos hónapi részletekben utalványozott fizetés május 1-jétől fogva előzetes hónapi részletekben fog kifizeteni. Április hónap végén tehát az alkalmazottaknak április hónapi (utólagos) és május hónapi (előzetes), vagyis kéthónapi fizetése egyszerre lesz beállítandó a fizetési rajstromokba. Kétszeres összegben azonban csak tiszta évi fizetés hónapi részlete lesz folyósítandó; építési, működési, személyi, lakásbéri és bármilyen néven nevezendő másnévű fizetési pótlékokat tehát csak az április hónapi, vagyis egyhónapi illeték magasságában fogják folyósítani. A rendes (nyugdíj, betegpénztári stb.) levonásokat, valamint a hónapi részletekben levonandó fizetési előlegeket ellenben mindkét hónapi fizetésből fogják levonni. A rendelet megjegyzi végül, hogy a miniszter utasítása csakis az évi fizetéssel alkalmazott személyzetre vonatkozik, a napidíjjal és hónapi tiszteletdíjjal alkalmazottak, vagyis a díjnokok és napidíjasok valamint a hónapi díjas mérnökök és pályavárosok, végre a kezelőnk fizetéseiket jövőben is utólagos hónapi részletekben fogják megkapni.

A delegációk egybehívása. Goluchowski gróf külügyminiszter és Kállay közös pénzügyminiszter röviddel a husvetti ünnepek után Budapestre érkeznek, hogy kellő időben befejezzék azokat a közös előterjesztéseket, melyek a delegációk elé lesznek terjesztendőek, illetőleg azok szövegezését végleg megállapítsák. A delegációk minden valószínűség szerint még a pünkösdi ünnepek előtt fognak összeülni Budapesten.

H I R E K.

Ama t. előfizetőinket, kiknek előfizetése április elsején lejár, felkérjük, hogy az előfizetési összeg beküldéséről idejekorán gondoskodjanak, nehogy a lap küldése szüneteljen.

— Az ünnep napok. A zombori róm. kath. templomban a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartani:

Csütörtökön reggel 9 órákor nagy mise közaldozással; d. u. 4 órákor gyászszolozsma Jeremiás siralmával, s a Miserere.

Nagypénteken reggel 8 órákor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztimádással; mire a Szentség a szent Sírhoz vitetik, — ezután bunyevác szt. beszéd. Delután 3 órákor magyar szt. beszéd, melynek végeztével processio vezetetik a Kalváriához, honnét a templomba visszatérve énekeltetik a Jeremiás siralma és a „Miserere.” — Esti 7 órákor a Szent siralmi ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombaton reggel 6 órákor körmenetileg Szentségkítélet, 8 órákor tűzszentelés, a husvetti gyertya megáldása dicsénekekkel, azután a profeciák, keresztük szentelés és minden szentek litániája, mire a feltáma-

dási nagymise következik. Az ünnepélyes feltámadási körmenet esti 1/7 órákor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megáldása; 8 órákor kis mise és német szent beszéd; 9 órákor csendes mise, utána bunyevác szent beszéd; 10 órákor ünnepélyes nagy mise, delután 3 órákor vecsernye.

Husvethétfőn a szokott órákban megtartott szent miséken kívül 1/2 10 órákor magyar egyházi szónoklat; d. u. 3 órákor vecsernye.

— Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatik, hogy f. hó 5-én husvétvasárnapján fél tíz órákor az e czéla kibérelt helyiségben úrvacsorával egybekötött istentisztelet fog tartani, melyre a tisztelt hívek ezennel tisztelettel meghívattak. Medveczky Zsigmond egyházi felügyelő. Korossy Emil ág. ev. ut. lelkész.

— Jövahagyott alapszabályok. A belügyminiszter a moholi „Katholikus kör” és a csónoplai „Palgári olvasókör” alapszabályait jövahagyta.

— Magyar rabbi beiktatás. A szabakai izr. hitközség képviselőtestülete által választott 30 tagu installációs bizottság mult hó 22-én, delután 5 órákor a hitközség tanácstermében ülést tartott, melyen a bizottság magát több albizottságra osztotta fel. Az ülés egyik lényeges momentumai a., hogy Kutna M. K. főrabbi kijelentette, hogy az utjonnan megválasztott dr. Klein József rabbit ő fogja hivatalába beiktatni. A bizottság egyébként nagyon serényen és óriási lelkesedéssel hozzalátott munkálataihoz s így a beiktatási ünnepély nagyon impozánsnak ígérkezik.

— A bajai izr. hitközség a millenium emlékére megíratta iskoláinak történetét. A 60 lapra terjedő füzetet, melyet a hitközség iskoláinak fenyképzési uton sokszorosított rajzai díszítenek, Pollák Manó elemi iskolai tanító írta.

— A megdézsmált boros hordó, vagy a zombori vasuti állomás raktárosa című hírlünk valószínűleg olvasóink még emlékeznek. Lapunk szerkesztője ugyanis fey. följelentést tett a raktáros ellen, mert illetlen módon viselkedett megbízottjával szemben s most a szegedi ízletvezetősegtől 6592 III. 890 sz. alatt a következő értesítést kapta: „Tisztelettel értesítjük, hogy panaszja folydán oltani hibás raktáros közögnket, uraságod megbízottjával szemben tanusított meg nem engedett és menthellen viselkedése miatt szigoruan megbüntettük.”

— Helyreigazítás. Lapunk mult hó 5-iki számban „Kernyai levelek” czim alatt szellemes és érdekes tudósítást közöltünk kernyai dolgokról, — de a többi közt az a téves állítás is belékerült a közleménybe, hogy a községi bíró Szauer Antal jogtalan uton aka t két kocsi fához jutni. Mint személyesen — az előmutatott nyugtából meggyőződést szereztünk, a tudósító tévedésben volt, a mire az szolgálatot okot, hogy a kiküldött kisbíró a fizetni akaró Szauer Jakab, a bíró fának azt mondta: „nem kell fizetnie, mert a fa ki van már fizetve.” De ez a tévedés másnap már helyre lett hozva s így a tudósító tévesen állította azt, hogy a községi bíró a község káran akart volna gazdagodni.

— Névmagyarosítások. Szeitz János bajai illetőségű junkováci lakos Szeizmőre, Kronstein Jakab moholi illetőségű és ugyanottani lakos, valamint kiskörú Mihály nevű fia Tömör-re, Kohn Simuel zentai illetőségű s ugyanottani lakos Kovács-ra és Kohn Márkus kernyajai lakos vezetéknévét „Káldor”-ra változtatták nevüket belügyminiszteri engedélyvel.

— Országos vásár. Az ó-becsei országos vásár f. hó 5 és 6-án lesz megtartva.

— **Hymen.** Dr. Huber József prigl. szti. iváni közs. orvos eljegyezte Veszelyoszky Arankát, Veszelyoszky Péter zombori földbirtokos leányát.

— **Milleniumi kirándulás.** A bajai polgári iskola tanárokra elhatározta, hogy május hó második felében az intézet tanulóival Budapestre kirándulást rendez, melyben a városi hatóság és az intézeti segélyalap támogatásával tíz bajai, szegénysorsu kitűnő tanuló teljesen díjtalanul fog részt venni. A kirándulás célja a tanulóknak a milleniumi év emléket mély és tartóssá tenni, nekik a nemzet nagyságát, erejét és szellemét legfényesebb nyilvánulásaiban bemutatni. Tanáraik vezetése alatt a tanulók két napot a kiállításon fognak tölteni, meg fogják szemlélni a főváros nevezetességeit, kulturintézményeit, ki fognak rándulni a Svábhegyre stb. A kirándulás iránt szíveskörű érdeklődés mutatkozik.

— **Hymen.** Berger Mór dr. battonyai orvos mult hó 25-én eljegyezte Ofner Szereña kisasszonyt, Ofner Mor leányát, Moholon.

— **A szinészegyesület igazgató tanácsa** a napokban rendkívüli gyűlést tartott, amelyen több konzesszió ügy elintézéséről Fűredi Károly konzesszió ügye is előfordult. Fűredit feltételen elutasították addig ugyanis, míg az egyesülettel szemben fennálló kötelezettségének eleget nem tesz.

— **Baja közgyűlése.** Baja város törvényhatósága április hó 28-án Vojnits István főispán elnöke alatt tartott közgyűlésén Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter és Grómon Dezső államtitkár, a város egykori főispánja iránt való tiszteletének és bizalmának egyhangulag kifejezést adott és erről őket felirattal értesíti. Továbbá elhatározta, hogy a milleniumi hódoló díszfelvonuláson öt tagból álló bandériummal részt vesz és az ezredik év emlékének állandó alkotásokkal való megörökítése céljából körül 700.000 forint költséggel kulturális intézményeket létesít. Junius 14-én milleniumi díszközgyűlést tart, melyen emlékbeszédet Szentesy Győző főgymnásiumi igazgató mond.

— **Vasuti szerencsétlenség Szabadkán.** Mint szabadkai levelezőnk írja, m. hó 30-án délután az ottani vasúti állomáson szerencsétlenül járt egy tehervonat. A 4362. számú, amely szálakkal megrakodva indult Szegedről Szabadkára. Az egyik teherkocsin a rakoncza (ami a szálakat összetartja) elszakadt, a fák a vágányokra estek s nagy kocsik ép akkor, mikor az állomásra robogott be a vonat, nagy robajjal kifordult a vágányok közül. Mind a négy összetört s így a kár tetemes. Nagymennyiségű szálfa hever most szerteszét a vágányokon, a beérkező vonatok akadályozva vannak. A forgalmi akadályok elhárításán nagy munkás csapat dolgozik.

— **Újból letartóztatva.** Lapunk egyik számában megírtuk, hogy Erdélyi Lukács zentai gazdát pénzhamisító bandával való szövetségese gyanúja miatt a csendőrség letartóztatta és Nagy-Kikindára szállította. Az előzetes vizsgálat megejtése után a törvényszék kezesség mellett a mult hét elején szabadlábra helyezte, azonban ez ügyben újabb fordulat állott be és tegnapelőtt a csendőrség ismét letartóztatta és vissza szállította Nagy-Kikindára. Értesülésünk szerint az újabb letartóztatás egy közbejött véletlen eset miatt történt, a mi Erdélyire nézve súlyosan terhelő körülmény és a vizsgálat egész menetére befolyással bír. Ugyanis Rácz Szabó Mihály kézbesítő-rendőr a tanyákon jártában Kopasz János ifjunak népfelkeltési ívet kézbesített, ki a kézbesítést iv átvétele után egy elfőne ismeretlen tárgyat mutatott a rendőrnek, mit csak az ímént talált az országuton, a Pap Urbán-féle tanya irányában. A rendőr körülvizsgálta a tárgyat, s forgatás közben az szétrújt, s annak belsejében az egy koronás kétoldalu metszetét ismerte fel. A legény

elmondta, hogy egy pajtásával találta azt, s a papírost, melybe pakolva volt, az országuton eldobta. Nagyobb igazság okáért elementek s megkeresték a papírost s azt átvizsgálva, az egyik darab papíros Erdélyi Lukácsra kiállított rendőrkapitányi felhívás volt, melyben a háza előtti kapubejáró hid megcsináltatására volt felhívva. Azt is kiutadták hamarosan, hogy kevéssel a tárgy megtalálása előtt Erdélyi csakugyan kocsin arra ment s hihetőleg a nevezett portékát a kocsiról ő vesztette el. Az esetről a rendőr jelentést tett, minek folytán a csendőrség Erdélyit újból letartóztatta és vissza szállította Nagy-Kikindára.

— **Segédjegyzővé** választották meg Vajda Antal Kiszacson.

— **Közigazgatási bejárás.** A kereskedelemügyi miniszter a Bács-Bodroghvármegyei helyi érdekű vasút ó-becsei állomásától a m. kir. államvasutak újvidéki állomásig, valamint az ezen vonal mentén létesítendő kátyi állomástól Titelig tervezett helyi érdekű vasút közigazgatási bejárását elrendelte és megkezdésének időpontjául folyó évi április hó 8-ik napjának délelőtti tizenegy óráját, összejöveteli helyül pedig az ó-becsei községhezát tűzte ki. A 93 kilométer hosszú vasút bejárása nyolcz napra terjed. A gróf Leiningen Armin által tervezett eme vasúthálózat közigazgatási bejárása Vertesy Kálmán minisiteri titkár vezetése mellett egy hétig fog eltartani.

— **A szabadkai szinigazgató,** Halmai Imre jól szervezett társulatával e hó folyamán Újvidekre megy s egyelőre 16 előadásból álló ciklust nyit.

— **Titkár választás.** A szabadkai „Konkordia” jótékonyági egyesület f. évi március 25-én tartotta évi közgyűlést, mely alkalommal dr. Kormányos Benő, ügyvédjelöltet választották meg szótöbbséggel egyetli titkárrá.

— **Elfogott rablóbanda.** Az ó-becsei csendőrségnek sikerült egy reg keresett vakmerő rablóbandát kézrekeríteni, t. i. a mely a mult év őszén egy martonosi özvegyasszonytól 26.000 forint rabolt el. A banda feje Dsigurszky Joca gazda, a kinek lakásán a padlózat egyik kijárat deszkája alatt 6000 forint, Vuits Rádó nevű kebelbarátjánál pedig egy csőben elrejtett 1700 forint találtak meg. Vuits atyját, a kit szintén gyanúsítottak a rablásnál, nemrég elfogták, de a büntetéstől való félelmében a börtönben felakasztotta magát. A fiatal Vuits most bevallotta, hogy atya azért lett öngyilkossá, mert a zentai adóhivatal ellen elkövetett betörésben résztvevett. A banda összes tagjai elfogattak s a szabadkai kir. törvényszéknek adattak át, hol már be is vallották tettüket.

— **Gyászhir.** Scultéty Ede hősághai ügyvédet súlyos csapás érte. Neje szül. Hoffmann Anna mult hó 29-én életének 68. évében Zomborban elhunyt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Scultéty Ede ügyvéd a saját, ugy alulírottak és számos rokonai nevében szomorú szívvel tudatja, hogy szeretett neje Scultéty Edéné szül. Hoffmann Anna életének 68-ik és boldog házasságának 50-ik évében, e hó 29-én reggeli 6 órakor, hosszabb szenvedés után elhunyt. A boldogultnak hült tetemei a Falcione-féle alapítványi házból folyó hó 30-án d. u. 4^{1/2} órakor fognak az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint a helybeli Szt.-Rókus sirkerben örök nyugalomra térteni. Zombor. 1896. március hó 29-én. Béke lengjen porai felett! Özv. Pávlovits sz. Scultéty Laura, Scultéty Kornél, Scultéty Ferenc, Scultéty Jenő, Scultéty Kálmán, az elhunyt gyermekei. Hoffmann Ferenc, Hoffmann Jozefa, Hoffmann Scultéty Louisa, Hoffmann Károly, Hoffmann Szalay Krisztina, az elhunyt testvérei. Scultéty Szalay Eszter, Scultéty Schumacher Irén, az elhunyt menyeci. Scultéty Emma, az elhunyt uno-

kája. A temetés m. hó 30-án óriási részvétel mellett ment végbe.

* **A millenium a népiskolában.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter folyó évi 7584. számú rendelete értelmében Magyarország ezer éves fönnállását május 9-ikén ünneplik meg az összes népoktatási intézetekben. Idevágó rendeletével egyidejűleg a közoktatásügyi miniszter egy tizenkét pontból álló tervezetet bocsájott ki az iskolák számára, a mely nagyjában átmutatás nekik ezen iskolai ünnepély mikénti megtartására. Ezen miniszteri tervezet teljes anyaga iskolai használatra most kidolgozta Sretzer Lajos székes-föv. igazgató-tanító és egy 10 krajczáros füzetben közrebocsájta. A lapunk szerkesztőségéhez beküldött díszes füzvet borítékja korörténeti képet ábrázol és tartalmazza úgy a tanító, mint a gyermek által elmondandó beszédet, az elszavalandó költeményeket, a hazafias énekek kóráit stb. Ajánljuk e díszes és tartalmas füzetet a tanulóknak által is megszerezteni, hogy az nekik becses és maradó emlékül szolgáljon az ezer éves ünnepségről. A csekély 10 krnyi bolti árból 100 példánynak egyszerre való megrendelésén minden példány után még 1 krt az Eötvös-alapnak stb. is ad a kiadó Dobrovsky és Franke czég Budapesten. Egy mutatópéldány 15 kr előleges beküldése ellenében küldetik.

* **Testgyenyészeti műintézet. Keleti J. czég,** Budapest, IV. Koronaherzeg-utca 17., az eddigelő sörváltók és betegáposi eszközök készítésére létező gyáran kívül egy nagyszabású, a modern technikának teljesen megfelelő műhelyt nyitott, Budapest, VI Rostély-utca, (Károlylak-tanya 15.) melyben orvosbeszti acélarúk, testgyenyészeti készülékek Hessiang-endszerű elismert műderékfűzők, nyújtó és járógépek, mülabak és műkezek, valamint minden e szakmába vágó acélarúk villanygépek, kötőszerek stb. készítenek. **Szervedők,** kiknek ily készülékekre szükség van, felkéretnek, sziveskedjenek fenti czégtől költséglelőnyáratot vagy képes árjegyzéket kérni. **Vagyontalanoknak minden lehető,** e szakba vágó készülékek havi részlikero adatnataok. Ismételadók-nak engedmény. Üzleti elv: Szigorú, pontos kiszolgálás, legju

Egy jó házból való fiu e lap nyomdájában tanonczul felvétetik.

Nyersselyem básztruhákra való kelmet 8 fnt 65 krtól 42 fnt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantungs-Pongees valamint fekete, fehér, és szines **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 fnt 65 krig méterkint, sima csikos, kocz-kázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szin es mintázatban s. a. t. **postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (es. k. udvariszallító) selyemgyára Zürichben.** Svájcban czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 3

A vidéki építőipar jövője.*

Roppant nagy érdeklődéssel várták a vidéki építőiparosok azt a törvényjavaslatot, amelyet a magyar pénzügyminiszter a vidéki hazak adómentessége tárgyában a képviselőház elé terjesztett. Ettől a törvényjavaslattól várta anyai vidéki építőiparos a megváltást, iparágának fellendí-

* A „Magyar Téglaipar és Építő Közlény” f. é. 9. számából.

tését, a városok pedig az építési kedvet emelkedését remélték, ami természetesen a vidéki városok modern rendezését is vonná maga után.

Nos, megjött a törvényjavaslat és vele együtt a — rekriminációk. Meri bizony ez a törvényjavaslat nem foglalja magában mindazokat az intézkedéseket, amelyek a vidéki építőipar érdekeit abban az arányban és avval a hatással előmozdítani képesek volnának, hogy azt a vidéki kereskedelmi és iparkamarák kontemplálták, amidőn karöltve és egyetértőleg ezt az országra szóló mozgalmat megindították. Ennek a mozgalomnak nyilvánvalóan az volt a célja, hogy gátat vetve annak a decentralizáló áramlatnak, amely az ország szellemi és anyagi erőt a fővárosban összpontosítja és a vidéki városok nagyobb részét nagy kiterjedésű, élettelen falvakká teszi, megindítsa a decentralizáció hasznos művelését, amely a vidéki városoknak régi érvényüket helyreállítsa. De a kereskedelmi és iparkamarák, ismerve a vidék viszonyait, olyan követeléseket szabtak, amelyek ha teljesülnek, tényleg hivatva lettek volna a vidéki városokat — különbség nélkül — feleleveníteni, az építési és ezzel együtt a városrendezési kedvet nagyban fejleszteni.

A pénzügyminiszter által előterjesztett törvényjavaslat azonban olyan hiányos és olyan egyoldalú a kedvezmények megadásában, hogy azt a benyomást kelti, mintha a kormány éppen attól félne, hogy a vidéki városok nagyon is találnának fejlődni a főváros rovására, vagyis a pénzügyminiszter ur fel a decentralizációtól.

A törvényjavaslat 12 és 15 évi adómentességet helyez kilátásba az eddigi 10 és 12 évvel szemben. Ettől a két, illetve három évi többlettől várjuk-e a gyarló viszonyok oly nagymértű javítását? A kamarák 20—25 évi adómentességet kértek.

De még ez a kegyelem sem jutott ki a törvényjavaslat értelmében minden vidéki városnak, hanem csak azoknak, amelyekben az általános házbéradó fennáll, vagyis ahol s lakóházaknak ki nem adott részeit is megadóztatják. Mindnyájan tudjuk, hogy ezek a vidéki városoknak csak kisebb részét képezik. De még ezek sem élvezik a kedvezményt egyenlő arányban, hanem ezeknél is attól függ, vajjon fel tud-e mutatni 10,000 lakost vagy sem? Hát a többi vidéki városok, amelyek ezen fő- és alcsoportok egyikébe sem tartoznak? Azokkal mi lesz? Semmi! Azok részeit hivatalnokai, részeit a sajnáru üzletviszonyok által tönkretett városok, azokkal törődnünk — a törvényjavaslat felfogása szerint — nem kell.

De a törvényjavaslat még tovább is megy abban a törekvésében, hogy a kilátásba helyezett sovány kedvezményt is élvezhetlenné tegye. Az egész kedvezményt ahhoz a drakonikus föltételhez köti, hogy az ily módon tervbe vett vidéki városok rendezését három év alatt, vagyis 1895. december végéig teljesen be kell fejezni.

Ez azonban egyenesen lehetetlen! A magánépítkezések a vidéki városokban csak úgy, mint a fővárosban, mindig az illető utca, vagy az egész város rendezésével áll egyenes arányban, vagyis, ha az illető városok azt akarják, hogy a magánépítkezések száma növekedjék, hozzá kell látniok utcaik rendezéséhez. Már pedig az ilyen nyakra-főre való városrendezés oly nagy áldozatokkal jár, amelyeket a legtöbb vidéki város alig fog elbírní, mert lakosai a minden néven nevezendő pótdát terhe alatt már ugysis olegest szenvednek.

Hátra volna még az építési spekuláció, a különféle építőtársulatok működése, amely a fővárosban szép sikereket mutatott fel. Csakhogy ebben a tekintetben is a vidéki városok helyzete aránytalanul kedvezőtlenebb, mint a fővárosé. Míg a fővárosban olcsó pénzzel lehet építeni s a fővárosi pénzintézetek helybeli építkezésekre szívesen adnak olcsó kölcsönöket, addig a vidéki pénzintézetek álláspontja vidéki városok házaival szemben a lehető legmerevebb, arról nem is szólva, hogy fővárosi pénzintézeteknél vidéki városi házakra pénzt egyáltalában kapni alig lehet. S nem hisszük, hogy a pénzügyminiszter törvényjavaslata ezen helyzetet javítani lesz képes.

Az építőipart a vidéken csakis úgy lehetne előmozdítani, ha a kedvezményeket általánítják s a mozgalmat olyan tágabb mederben indítják meg, hogy az nagyobb surlódások nélkül célhoz is vezethessen.

Főlöszlegesen mondanunk, hogy az építőipar fejlesztése a vidéken a vidéki városok léteéréket képezik s azért nem is csodálkozunk, hogy a vidéken kezdik már belátni, hogy a pénzügyminiszter törvényjavaslata nem tartalmazza azokat a kedvezményeket, amelyekre a vidéki városoknak szükségük van. — Néhány város már fölterjesztéssel is élt a képviselőházhoz, kimutatván, hogy a ezáltal vett kedvezmény tulajdonképpen nem is kedvezmény. De fölötte szükséges volna, hogy az összes vidéki városok egyértelműleg terjeszszék fel kérvényeket a képviselőházhoz s adják elő jogos kívánásaikat s reméljük, hogy a pénzügyminiszter törvényjavaslata oly módosításokkal fog határozatra emelteni, amelyek megadják a vidéki városoknak mindazokat az építési kedvezményeket, amelyeket oly régen ki-

vánnak s amelyet a törvényjavaslat úgy ahogy most van, — nem ad meg.

Kállai Leó,
a „Magyar Téplaiipar és Építők Köz-
lönye“ szerkesztője.

IRODALOM.

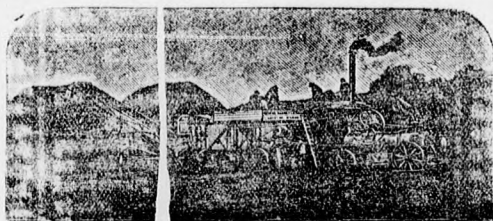
A művelt közönség érdeklődését a május elején megkezdődő nagy ünnepségek már a legteljesebb mértékben felköltözték. A kiállítás megnyitása, a külföldi fejedelmek látogatása, az új parlament ünnepélyes felavatása, a szent korona körülhordozása, a legkimerítőbb értesülést kívánja szerezni a történendőkről. A „Magyarország“ politikai napilap szerkesztősege már megtett minden intézkedést, hogy a közönséget az ünnepelekről és a felolydandó eseményekről a legbehatóbban tájékoztassa. Kiterjedt hívszolgálatlaltal és a legűköltelesebb technikai berendezéssel a „Magyarország“ lehetővé teszi, hogy az ország közönsége egy fél nappal sok helyen egy egész nappal előbb értesüljön az eseményekről, mint eddig. A „Magyarország“ az ejjeli postákkal már elszállítatván, a vidék közönsége a Magyarországon már reggel olvashatja mindazt, ami előző nap történt. Tehát az összes ünnepélyeket, beszédeket tárgyalásokat, szóval az összes bel- és külföldi eseményeket. A „Magyarország“ azonkívül is a legértelmesebb és a leggazdagabb lap. Vezérezikkeit az ország legelső publicistája: Bartha Miklós írja, akinek czikkei eseményszámába mennek. A „Magyarország“ teljesen szabad és független lap, véleményében nem befolyasoltatja magát senki és semmi által, csakis a közönség érdeke és az igazság által. Ezen fellépése biztosította számára már eddig is a közönség osztatlan elismerését, úgy hogy a „Magyarország“ ma a legelérjedlebb lapoknak egyike. A „Magyarország“ felelős szerkesztője Holló Lajos dr. orsz. képviselő. Előfizetési ára: egy óra 1 frt 20 kr. negyedévre 3 frt 50 kr. egy évre 14 frt. (Megrendelések levelezőúton a kiadóhivataltban Bpest, Sándor u. 2. eszközölhetők.) Egyes szám ára 5 kr.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű
szöges cséplőkészleteket
továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12
lóerejű
sines
gőzcséplőkészletekkel,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjzálóval és választóhengerral.

Fa- és szénfütésű eredeti
szalmafüto
gőzmozdonyokat

☛ Vidéki ügynökök kerestetnek. ☛

Kotzó Pál
gépészmérnök
BUDAPEST,
üllői-út 18.

Továbbá R. GERRETT et SONS felül mulhatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

KOMPOUND
gőzmozgonyokat

legjobbnek elismert brandfordi önműködő amerikai kénéköttő aratógépet. Eredeti amerikai szenagyűjtőt I vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. Sorvető és szóravető gépeket is mindennemű egyéb kisebb gépeket.

Jutányos árak!
Kedvező feltételek!

A husvétii ünnepekre
szükséges
férfi-, fiú és gyermekruhák
nagy választékban és a
legolcsóbb árak
mellett csakis
Rosenfeld Ignác
ódon áruk raktárában
Zomborban, (Zrinyi utca)
kaphatók.

Löcse-fürdő,
fenyves erdőben, 610 méter a
tengerszine fölött.
Klimatikus gyógyhely és gyógyfürdő.
Nyaralóhely.
Czelszerűen berendezett
Hideg- és melegviz-
gyógyintézettel.
Tej és savó gyógymód.
Szepes megyében, Löcse város
határában.
Vasuti állomás, posta és távirat
LÖCSÉN.

Szépítőszerek különlegességei.
Fischer Róbert
a vegyész tudora és szépítőszerek
készítő vegyészeti laboratóriumából
Bécs I. Habsburggasse 4.,
2-ik emelet.

Szörvesztő-szer (Epilatoire)
az arcz-szőr, a kézen s a karokon stb. előforduló szőr
teljes kiirtására. A kellemetlen helyen levő szőrnek
akkénti kipusztítására, hogy az soha többé utána ne
nőjön, eddig csak óhaj volt, mivel ezt eddig semmi-
féle szerrel sem érthették el. **Feltűntet** kelt emélfogva
az én szerem, a mely nemcsak a szőrt pusztítja el,
hanem annak **utána növést** is meggátolja annál fogva
is, mert én a siker érdekében teljes garanciát nyujtok
s kötelezem magamat, ha a szer a kívánt eredménnyel
nem járna a teljes összeg visszaadására.

A különlegességek árai:

Szörvesztő-szer (Epilatoire) 1 kis üveg . . . 5 frt.
1 nagy üveg . . . 10 frt.
Széplő-kenőcs 1 téglgy. 2 frt.
Bérmentes küldéssel 20 kral. több.
Ozon vízben felfogva 1 üveg 1 1/2 liter 1 frt 25 kr.
Szőkitő-víz (Blondeur) 1/2 literes üveg 3 frt.
„Fo“ hajfestő szer 1 doboz, fest szőkétől feketéig
1 frt 20 kr., 3 frt, 5 frt.
Poudre Email köznapi poudert 3 színváltozatban. 1
karton pirosítóval 3 frt, karton pirosító
nélkül 2 frt.
Szer vörös orr ellen 1 doboz 2 frt.
Gyógyászati quarzhomok a miteszer eltávolítására
1 frt 50 kr.

Az Ozon és az egyes különlegességi szerek
használatáról szóló ismertető füzetek ingyen és ér-
mentve.

A szerek ártalmatlan voltáról tanuskodó bizo-
nyítványok betekinthetők ugyancsak a világ minden
részéről érkezett köszönő iratok ezrei. Teljes megbiz-
ható s szakszerű felvilágosítást minden kozmetikus
kérdésben ingyen naponként d. e. 10—12-ig s délután
2—4 óráig.

Vidékre levél útján is.
Raktár Budapestben: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógy-
szertárban Király-utca, **FAY KISS J.** gyógyszere-
szénel a „Nagy Kristóf“-hoz.

Védjegy. Védjegy.
Védjegy. **l. Nagy**

Mária-czelli
Gyomor-cseppek

nagyszerben hatnak gyomor bajknál,
nékülözhetetlen és általánosan ismeretes
házi és népszerű.
A gyomorbetegség tünetei: étvágyla-
lanság, gyomorgengesség, bűzös lehelet,
felhűtség, savanyú, felbőgőgés, hasmenés,
gyomorégés, felesleges, nyálkaválasztás,
sárgás, undor és hányás, gyomorgörcs
szűkülés.
Hathatós gyógyszernek bizonyult
fejlesztésénél, a menyenyiben ez a gyomortól
származott, gyomorüthetlenségű étellekkel
és italokkal, giliszlák, májbajok és hámor-
rhoidáknál.
Emeltet bajknál a **Mária-czelli**
gyomorcseppek évek óta kitu-
nóknak bizonyultak, a mit száz meg száz
bizonyítvány támaszt. Egy kis üveg ára
használati utasítással együtt 40 kr., nagy
üveg ára 70 kr.
Magyarországi forráktár: **Török**
József gyógyszerháza **Budapest**,
Király utca 12 sz.
A védjegyet és aláírást tüzetesen
tessek megtekinteni! Csak oly cseppek
tessek elküldni, melyeknek burkolatára
zöld szalag van ragasztva a készítő
aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal:
„Valószínűleg bizonyított“.
A **Mária-czelli gyomorcseppek** valódián
kaphatók.

Galle E. és Schvarcz Emil Temesvári J. gyógy-
szertárban Zombor. Kattay J. gyógyszerháza
Apatin. Balogh Gy. gyógyszerháza Petrovszki-
es Barakovits L. gyógyszerháza Szt.-Tamás.

COGNAC
GAUBA-DUROZIER & Co.
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenhol kapható.
Vezetőnyökség: **RUDA és BLOCHMANN**, Budapest és Bécs.

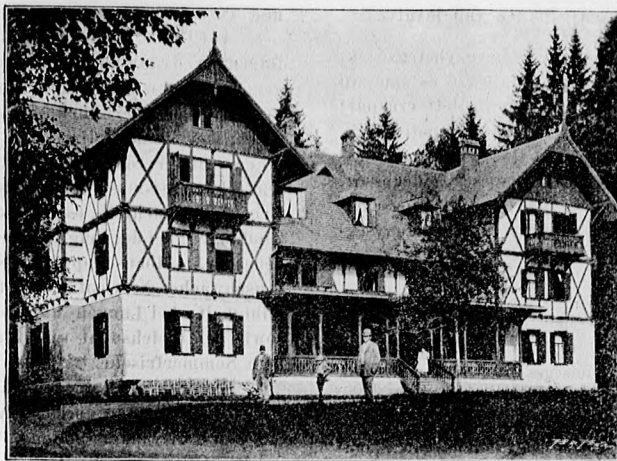
Eddig fölülmulthatatlan!
Maager Vilmos-féle
valódi tisztító

DORSCH
MÁJOLAJ.
Törvényileg védett felszerelés
Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és
emésztetőségénél fogva gyermekeknek is különösen
ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél
az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell
és tüdő erősítést, a test súlyának gyarapodását a ned-
vek javítását, valamint általában a „vér tisztítását“ el-
akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a
gyári raktárban Bécsben. III/3. ker. Heumarkt 3.
valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-
tárában.
Főraktár és főelárúsítás az osztrák magyar monarchia
részére:
Maager Vilmos,
Bécs III/3., Heumarkt 3.
Zomborban: **Weldinger Zs. és S, és Ma-
yer és Thum** kereskedő uraknál.

Utánzatok törvényileg
üldözhetnek.

Protocollitter Verschlußstreifen

Zombor
és Vöck
1896
27-
St. Michael

Löcse-fürdő,

Löcse-fürdő,

fenyves erdőben, 610 meter a tengerszínre fölé emelkedve im Fichtenwald, 610 Meter über dem Meeresspiegel.

Klimatikus gyógyhely és gyógyfürdő.

Nyaralóhely.

Czélszerűen berendezett

hideg- és melegvíz-gyógyintézettel.

Tej- és savó-gyógymód.

Vasúti, pósta- és távirada-állomás

Löcse, Szepes megye.

Evad május hó 15-étől október hó 1-ig.

Klimatischer Cur- und Badeort.

Sommerfrische.

Zweckmässig eingerichtete

Kalt- und Warmwasser-Heilanstalt.

Milch- und Molkeneur.

Eisenbahn-, Post- und Telegraphen-Station

Löcse, Zipser Comitát.

Saison vom 15. Mai bis 1. October.

Löcse-fürdő Löcse városától 4-5 kilométernyire (husz percz), — Késmárkra vezető állami út közelében — fenyves erdővel körülvevtt völgyben fekszik.

Minden oldal, de különösen észak felől védett.

A fürdőtelepre a kassa-oderbergi vasúton és pedig az iglói állomáson átszállva a Löcsevölgyi vasútra Löcseré és onnan bérkocsin (20 percz alatt) juthatvi; czélszerű, ha előre lesz megrendelve a kocsí, különben az állomáson is kapható.

Löcse-fürdő kítőnő hegyi klimatikus gyógyhely; a hideg- és melegvíz-gyógyintézet az orvosi tudomány és a fürdőtan legujabb vívmányainak megfelelően van berendezve; meleg fürdők, fenyőlevél-fürdők; gőzszekrények; massage, villanyozás, belehelés; tej-savó-gyógymód; diatetikai, mechanikai és terep-gyógymód.

Löcse-fürdő liegt 4-5 Kilometer (20 Minuten) von der Stadt Leutschau — neben der nach Kesmark führenden Staatsstrasse — in einem von Fichtenwald umringten Thale.

Ist in jeder Richtung, besonders gegen Norden geschützt.

Nach Löcse-fürdő gelangt man auf der Kaschau-Oderberger Bahn bis Igló, dort auf die Leutschauthaler Bahn übersteigend nach Leutschau und von dort mittelst Fiaker; es ist gut, wenn die Fahrgelegenheit im Vorhinein bestellt wird, übrigens sind dieselben auch auf der Station zu haben.

Löcse-fürdő ist ein ausgezeichneter klimatischer Gebirgs-Curort. Die Kalt- und Warmwasser-Heilanstalt ist den neuesten Errungenschaften der medicinischen Wissenschaft und Balneologie entsprechend eingerichtet; warme Bäder, Fichtennadel-Extractbäder, Schwitzkasten, Massage, Electricität, Inhala-

Ezen gyógyeszközöknek alapján Löcse-fürdő következő betegségekben szenvedőknek van javalva:

általános gyengeségnél súlyos hevenybetegségek, testi és szellemi túlerőltetés után; a légző és emésztő szervek hurutos bántalmainál; izom-izületi czúzánál; hűdéseknel; idült mellhártya-, hashártya-, pefefészek- és méhlobnál; Bright-féle vesebajnál; aranyér, hasbéli pozsga, székrekedés, ideggyengeség, idegesség, hystéria, idegszába, elhízás, tüdő- és szívbetegségeknel, görvélykór valamint sápkór- és vérszegénységnel. Kifünő nyaralóhely.

Kirándulások. A fürdőtelep közelében számos elragadó szépségű kiránduló hely van: a Kereszthegy (1080 m.), Ostrahura (949 m.), Jankovecz (1170 m.), a honnan a Magas Tátra felséges pompájában látható, a Máriahegy stb.; a távolabb eső, de egy nap alatt megteendő kirándulások közül fölémlítendők: a csorbai tó, a dobsinai jégbarlang, a három Tátrafüred, Tátra-Lomnicz, a bélai barlangliget, Iglófüred.

Évad. Az előidény Löcse-fürdőben május hó 15-től junius hó 25-ig, a fődény junius hó 25-től augusztus hó 25-ig, az utóidény augusztus hó 25-től október hó 1-ig tart.

Étkezés. Az étkezés vagy étlap szerinti — igen jutányos ár mellett —, vagy pedig közös (table d'hôte), mely utóbii esetben:

Egy table d'hôte négy tál étellel (leves, marhahús mártással, főzelek hússal [vagy tészta], pecsenye) 1 frt — kr.

Egy table d'hôte öt tál étellel (leves, marhahús mártással, főzelek hússal, tészta és pecsenye) 1 „ 20 „

Szobára egy adag (4 tál étellel) 1 „ 20 „
 „ „ (5 tál étellel) 1 „ 40 „

A közös étkezésnél reggelire kávé vagy tejet süteménnyel, ebédre 4 tál ételt, vacsorára husételt kapni naponta 1 frt 50 kréért, vagy vacsorára tejet vajjal vagy tejes ételt, mint a hidegviz-gyógyómdhoz előirt naponta 1 frt 30 kr. Tizenkét éven alóli gyermek naponként 75 kr fizet.

Cselédekért külön megállapodás szerint lesz fizetve.

Az ételek és italok árjegyzéke az étteremben ki van függesztve.

Fürdőárak:

melegkádfürdő	30 kr.,	lepedővel	35 kr.
fenyőkádfürdők	45 „	„	50 „
zuhanyfürdő	15 „	„	20 „

A hideg- és meleg-vizgyógykezelés hetenként fürdők és lepedővel együtt 3 frt 50 kr. számitatik.

Fürdőorvos: **Dr. Alexy János.**

tion, Milch- und Molkencur, diätetische, mechanische und Terrain-Heilmethode.

Auf Grund dieser Heilmittel ist Löcse-fürdő an folgenden Krankheiten Leidenden indicirt: Bei allgemeiner Schwäche, nach schweren, acuten Krankheiten; bei körperlicher und geistiger Ueberanstrengung; bei katarrhalischen Erkrankungen der Athmungs- und Verdauungsorgane; bei Muskel- und Gelenksrheumatismus; bei Lähmungen; bei chronischen Brustfell-, Bauchfell-, Eierstock- und Gebärmutter-Entzündungen; bei der Bright'schen Nierenkrankheit, Goldeneader, Leibanschoppung, Stuhlverstopfung; Nervenschwäche, Nervosität, Hysterie, Neuralgie, Fettleibigkeit; bei Lungen- und Herzleiden; Scrophulose, sowie bei Bleichsucht und Blutarmuth. Ausgezeichnete Sommerfrische.

Excursionen. In der Nähe des Bades sind zahlreiche, bezaubernde, schöne Ausflugsorte: das Gehol (1080 m.), Ostrahura (949 m.), Jankovecz (1170 m.), von welchen Orten man die Hohe Tátra in erhabener Pracht sehen kann; der Marienberg; von den sogenannten Ein-tags-Excursionen sind zu erwähnen: der Csorbaer See, Dobschauer Eishöhle, die drei Tátrafüred, Tátra-Lomnicz, Bélaer Barlangliget, Igló-füred.

Saison. In Löcse-fürdő dauert die Vorsaison vom 15. Mai bis 25. Juni, die Hauptsaison vom 25. Juni bis 25. August, die Nachsaison vom 25. August bis 1. October.

Verköstigung. Die Verköstigung geschieht entweder à la carte — bei sehr mässigen Preisen —, oder aber Table d'hôte, in welchem Falle:

1 Couvert mit 4 Speisen (Suppe, Fleisch mit Sauce, Gemüse mit Auflage [oder Mehlspeise] und Braten) fl. 1.—

1 Couvert mit 5 Speisen (Suppe, Fleisch mit Sauce, Gemüse mit Auflage, Mehlspeise und Braten) . . fl. 1.20

Auf das Zimmer eine Portion (4 Speisen) „ 1.20

Auf das Zimmer eine Portion (5 Speisen) „ 1.40

Beim gemeinsamen Speisen bekommt man zum Frühstück einen Caffee oder Milch mit Gebäck, zu Mittag ein Couvert mit 4 Speisen, Abends eine Fleischspeise, täglich fl. 1.50, oder Abends eine Milch mit Butterbrod oder eine Milchspeise, wie dieselbe zur Kaltwassercur vorgeschrieben ist, täglich um fl. 1.30., Kinder unter 12 Jahren zahlen täglich 75 kr.

Für Dienstpersonale wird je nach Uebereinkunft gezahlt.

Die Preisliste der Speisen und Getränke erliegt im Speisesaale.

Badepreise:

Warmes Wannenbad	30 kr.,	mit Wäsche	35 kr.
Fichtennadelbad	40 „	„	45 „
Douchebad	15 „	„	20 „

Für die Kalt- und Wassercur und Leintücher wird wöchentlich 3 fl. 50 kr. entrichtet.

Badearzt: **Dr. Johann Alexy.**

A szobák teljesen bútorozva és egy ágygyal adnak át; minden további ágyhelyért naponta 10 kr., ágy-neműért pedig 15 kr. fizetendő. Minden szoba után a kiszolgálást naponta 10 kr., ha azonban 2 személynél több van egy szobában, a kettőnél több után egyenként 5 kr. jár.

Egy gyertya ára: 10 kr.

Négyheti tartózkodás esetén 5%, hatheti tartózkodás esetén 12%, nyolc heti tartózkodás esetén 20% szobaár-engedménynek van helye.

Az elő- és utóvadban a szobák 30%-kal olcsóbbak. Felvilágosítással szolgál a fürdő-igazgatóság.

Több kilométerre vezető sétautak. A főidényig elkészül a nagy étterem.

Lőcsé-fürdő, 1896. február havában!

A fürdőigazgatóság.

Megjegyzés: A fürdőtelepen vagy közvetlenül mellette privát villák építhetők és pedig vagy örökbért melletti, mely esetben a villabirtokos 100 □ m. után évenként egy koronát fizet vagy 35 évre, mely esetben az illető ingyen kapja az építő fát. Bővebb felvilágosítással szolgál a löcséi polgármesteri hivatal és a fürdőigazgatóság.

Sämtliche Zimmer sind vollkommen möblirt und mit je einem complete Bette versehen; eine jede separate Bettstatt kostet täglich 10 kr., ein jedes complete Bettgewand täglich 15 kr. Nach jedem Zimmer wird täglich für Bedienung 10 kr. gezahlt. Wenn in einem Zimmer mehr als zwei Personen wohnen, zahlt jede Person darüber nur 5 kr. täglich.

Eine Kerze kostet 10 kr.

Bei einem Aufenthalt in der Hauptsaison von vier Wochen genießt die Partei von den Zimmerpreisen einen 5%-igen, bei sechs Wochen einen 12%-igen, bei acht Wochen einen 20%-igen Nachlass.

In der Vor- und Nachsaison sind die Zimmer um 30% billiger. Nähere Auskunft ertheilt die Direction.

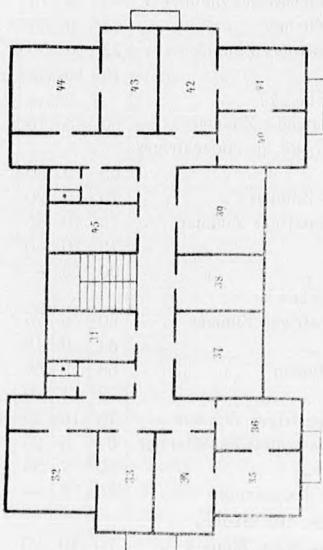
Spazierwege von mehreren Kilometern. Bis zur Hauptsaison wird auch der grosse Speisesaal fertig.

Lőcsé-fürdő, im Monate Februar 1896.

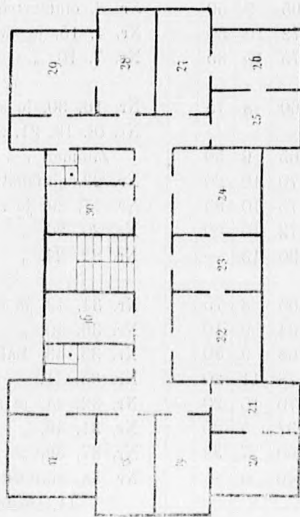
Die Bade-Direction.

Anmerkung: Auf dem Badeterrain oder unmittelbar daneben können Privatvillen gebaut werden und zwar entweder auf Erbpacht, in welchem Falle der Villenbesitzer nach je 100 □ m. jährlich 1 Krone zahlt, oder auf 35 Jahre, in diesem Falle bekommt der Besitzer das nöthige Bauholz von der Stadt unentgeltlich. Nähere Auskunft ertheilt das Bürgermeisteramt und die Bade-Direction.

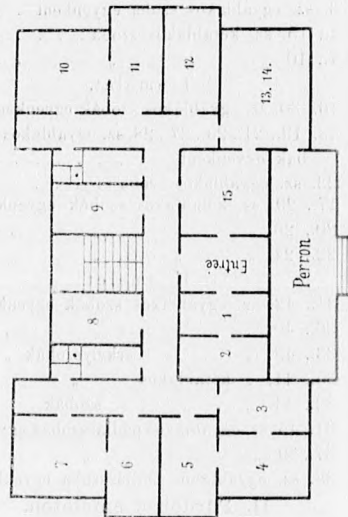
A szobák alaprajza. — Grundriss der Zimmer.

II. emelet. — II. Stock.

I. emelet. — Stock.

Magas földszint. — Hochparterre.